

Виникнення Запорізької Січі

Виконала
Учениця 8-В класу
Чобітько Вікторія

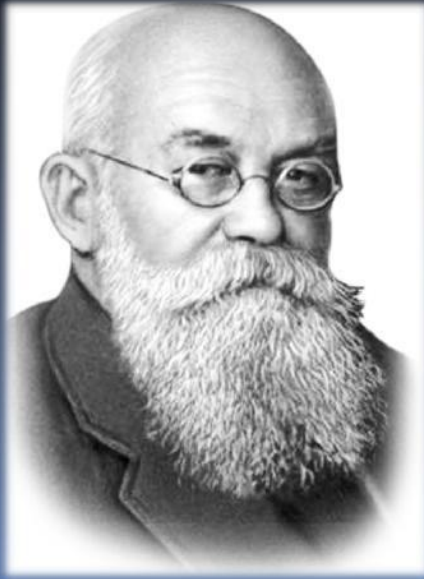

? Запорізька Січ - суспільно-політична та військово-адміністративна організація українського козацтва, що склалася наприкінці XV ст. у першій половині XVI ст. за дніпровими порогами у районі острова Хортиця.

? Виникнення Запорозької Січі було зумовлене колонізацією Середнього Придніпров'я феодалами Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, посиленням феодално-кріпосницького та національного гніту і пробудженням самосвідомості українського народу.

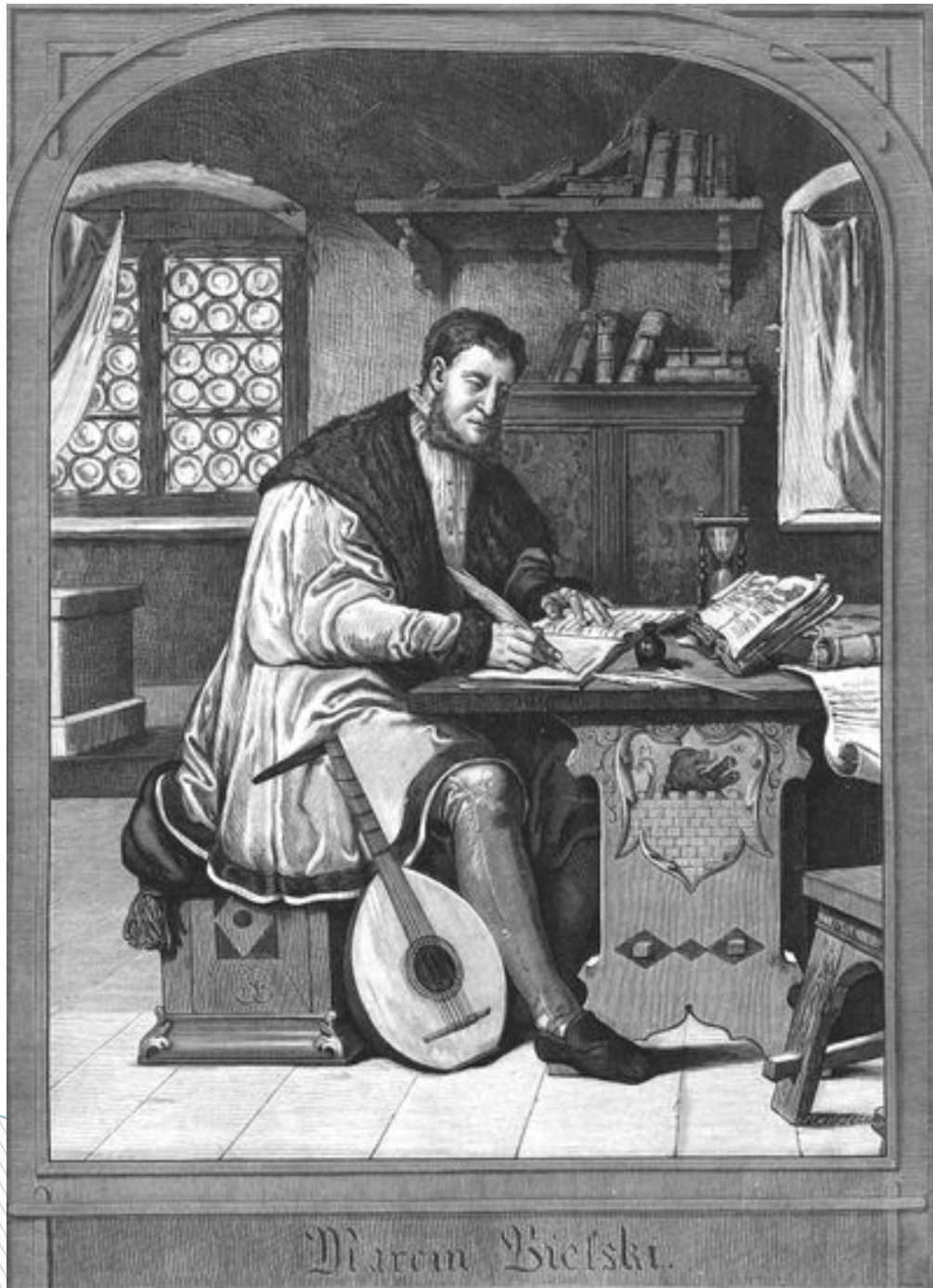

Грушевський Михайло Сергійович

? Перші козаки з'явилися на порогах Дніпра, ймовірно, наприкінці 15 ст. У 1492 році запорозькі козаки атакували турецьку військово-морську галеру під Тягинєю і визволили українців, захоплених у полон і проданих у рабство. Як писав професор Михайло Грушевський, це була перша в історії офіційна згадка про дії козаків на морі й офіційна згадка про запорожців узагалі. 1 серпня 1492 року відбувся похід запорозьких козаків у Дніпровський лиман під проводом князя Богдана Глинського.

? Першу письмову згадку про Січ залишив польський хроніст Марцін Бельський. За його розповіддю, козаки за Дніпровими порогами влітку займалися промислами (рибальством, мисливством, бджільництвом), а взимку розходилися по найближчих містах (Київ, Черкаси та ін.), залишаючи в безпечному місці на острові в Коші кількасот озброєних вогнепальною зброєю і гарматами козаків.

- ? Утворення Запорозької Січі було видатною подією, Січ стала для українського народу могутньою підпорою в боротьбі проти феодално-кріпосницького та національного гніту і проти турецько-татарської агресії. Разом з тим феодали намагалися укріпитися за порогами.

За свідченням Д.Яворницького, існували 8 січей:

- ? Хортицька (1556-1557)
 - ? Томаківська (1563-1593)
 - ? Базавлуцька (1593-1638)
 - ? Микитинська (1639-1652)
 - ? Чортомлицька (1652-1709)
 - ? Кам'янська (1709-1711)
 - ? Олешківська (1711-1734)
 - ? Нова (Підпільненська) (1734-1775)
-

- ? Запорозькі козаки становили товариство - громаду, яка поділялася на курені. Найвищим органом влади на Січі була військова козацька рада, у якій брали участь усі козаки. Рада обирала кошового отамана, козацьку старшину, спільно вирішувала найважливіші питання. На Запорізькій Січі діяв козацький військовий суд, який нещадно карав за вбивство товариша, крадіжки у побратимів.

Каралися також приведення у Січ жінок, пияцтво під час походів, кривда жінки, зухвалість до начальства тощо. На Запоріжжі при церквах діяли школи, де діти козаків навчалися письма, церковного читання, співу та музики. Ще одним показником розвитку культури на Січі було шанобливе ставлення запоріжців до книги. Звичайно, купувати та дарувати книги могли дозволити собі лише заможні козаки.

? Функціонування Запорозької Січі, по суті, становило новий етап формування Української національної держави. Дух козацтва, який опанував всю Україну, охопив найрізноманітніші сфери життя і значною мірою зумовив тенденції розвитку наступного етапу утвердження на українських землях державних органів управління.

Макет Запорозької Січі

